

DECLARATION

I hereby declare that the work reported in this dissertation entitled "A COURSE ON 'ENVIRONMENTAL STUDIES' AND ENVIRONMENTAL AWARENESS : A STUDY OF COLLEGE STUDENTS IN KOLHAPUR CITY." is original and has not been submitted for any diploma or degree in this or any other University.

Place : Kolhapur.

Date :

Research Student

Dhanaji D. Patil

CERTIFICATE

This is to certify that the dissertation entitled "A COURSE ON 'ENVIRONMENTAL STUDIES' AND ENVIRONMENTAL AWARENESS : A STUDY OF COLLEGE STUDENTS IN KOLHAPUR CITY." submitted to the Shivaji University, Kolhapur in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Philosophy (Sociology) in the specialization "Sociology of Development and Environment" embodies the results of a piece of bonafide research work carried out by Mr.Dhanaji Dattatray Patil, under my guidance and supervision and that no part of this dissertation has been submitted for any diploma or degree in this or any other University.

Place : Kolhapur.

Date : 30/6/09

Research Guide

Prof. Dr. S.A.Salunkhe
Professor & Head,

Department of Sociology,
Shivaji University, Kolhapur.

ऋणनिर्देश

‘पर्यावरण अभ्यास’ विषयक अभ्यासक्रम आणि पर्यावरण विषयक जाणिव : कोल्हापूर शहरातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचा अभ्यास . या विषयावर लघुशोधनिबंध लिहित असताना माझे आदरणीय गुरुवर्य प्रा.डॉ.सर्जेराव साळूंखे यांच्या बहुमोल मार्गदर्शनामुळे व त्यांनी दाखविलेल्या योग्य दिशेमुळेच मी हा लघुशोधनिबंध पूर्ण करू शकलो . तेव्हा त्यांचे सर्वप्रथम आभार मानणे मी माझे आद्य कर्तव्य समजतो . तसेच त्यांनी माझ्यासाठी आपला बहुमूल्य वेळ देऊन सतत केलेल्या सहकार्याबद्दल व बहुमूल्य मार्गदर्शनाबद्दल मी त्यांच्या मनःपूर्वक ऋणी आहे .

शिवाजी विद्यापीठाच्या समाजशास्त्र विभागातील माझे आदर्श गुरुवर्य डॉ.जे.बी. आंबेकर सर, डॉ. आर.बी. पाटील, प्रा.डी.श्रीकांत, डॉ. आर. एन. साळवे, प्रा.बी.एन.केंद्रे, डॉ.प्रतिभा देसाई मॅडम यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे . विभागातील श्री.एस.बी. सुतार, श्री.चव्हाण यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल त्यांचा मी आभारी आहे .

लघु-शोधनिबंध लिहिण्यासाठी प्राथमिक व दुय्यम स्वरूपाची माहिती संकलित करण्यासाठी गोपाल कृष्ण गोखले महाविद्यालयातील, न्यू कॉलेज, शिवाजी पेठ कोल्हापूर, स्वामी विवेकानंद कॉलेज मधील निवडलेल्या विद्यार्थ्यांचे व शिक्षक तज्ञ यांचे सहकार्य मिळाले त्यांचा मी मनःपूर्वक आभारी आहे .

शिवाजी विद्यापीठाने सुरू केलेल्या ‘मागेल त्याला काम’ या योजनेमुळेच मी माझे उच्च शिक्षण पूर्ण करू शकलो . उद्यान विभागातील विभागप्रमुख, माळी मामा, आवक-जावक विभागातील कोपार्डेकर साहेब, नंदकुमार मोरे साहेब यांची मला मदत मिळाली . त्यांचेही मी मनःपूर्वक आभार मानतो .

मला शिक्षणासाठी प्रोत्साहित करणारे समर्थ इंडस्ट्रीचे मालक श्री.संभाजी केसरकर साहेब यांचा मी सदैव ऋणी राहीन .

माझ्या संशोधनकामात मोलाचे सहकार्य करणारे माझे सहकारी विनायक पाटील, सर्जेराव पाटील, विजय वसरवाडकर, अखिलेश शिंदे, अविनाश आक्कापा कांबळे, अविनाश कांबळे, गोविंद आंबी, खाडे मॅडम, पाटील मॅडम आणि इतर सर्वांचेही मला सहकार्य मिळाले त्याबद्दल त्यांचेही मनःपूर्वक आभार मानतो .

माझ्यावर संस्कार करणारी व मला देवासारखी वाटणारी माझी आजी सौ .हौसाबाई गुरव, आजोबा श्री . भिमराव गुरव, माझे दाजी श्री . कुंडलीक साळसकर, बहिण कांचन, भाऊ दिलीप या सर्वांचा उल्लेख करणे मला अत्यावश्यक वाटते . कारण हे सर्व माझे प्रेरणास्त्रोत आहेत . त्यांचा मी सदैव ऋणी आहे .

ह्या लघु शोध निबंधाचे संगणकीय मांडणी करून देणारे 'अविज् कॉम्प्यूटर्स' सम्राट नगर, कोल्हापूर यांचे ही मी मनःपूर्वक आभार मानतो .

कै . गणपती सखाराम पाटील आजोबा
यांना

ज्यांनी मला उच्चशिक्षण घेण्याची संधी दिली ते माझे

आई सौ . सुमन पाटील

वडिल श्री . दत्तात्रय पाटील

दादा श्री . तानाजी पाटील

यांना...

कृतज्ञतापूर्वक अर्पण
